

Тема 1. Роль і місце фахівця з інформаційної, бібліотечної та архівної справи (ІБАС) в суспільстві.

-
- 1. Мета та завдання навчального курсу «Вступ до фаху».**
  - 2. Інформаційне суспільство: основні, фундаментальні ознаки та проблеми розвитку. Соціальні функції інформаційного фахівця.**
  - 3. Базові професійні компетенції фахівця ІБАС.**

Мета освітньої програми спеціальності «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» (ІБАС):

- **Надати теоретичні знання та практичні уміння і навички, достатні для успішного виконання професійних обов'язків за спеціальністю «ІБАС» та підготувати студентів для подальшого навчання за обраною спеціалізацією.**
-

ПЕРЕВАГИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ НАВЧАННЯ НА КАФЕДРІ СКІД

Навчальні плани і програми узгоджені зі світовими стандартами та вимогами.

На кафедрі викладається ексклюзивний блок дисциплін з адміністрування та модерування веб-спільнот та інформаційної розвідки в мережі Інтернет.

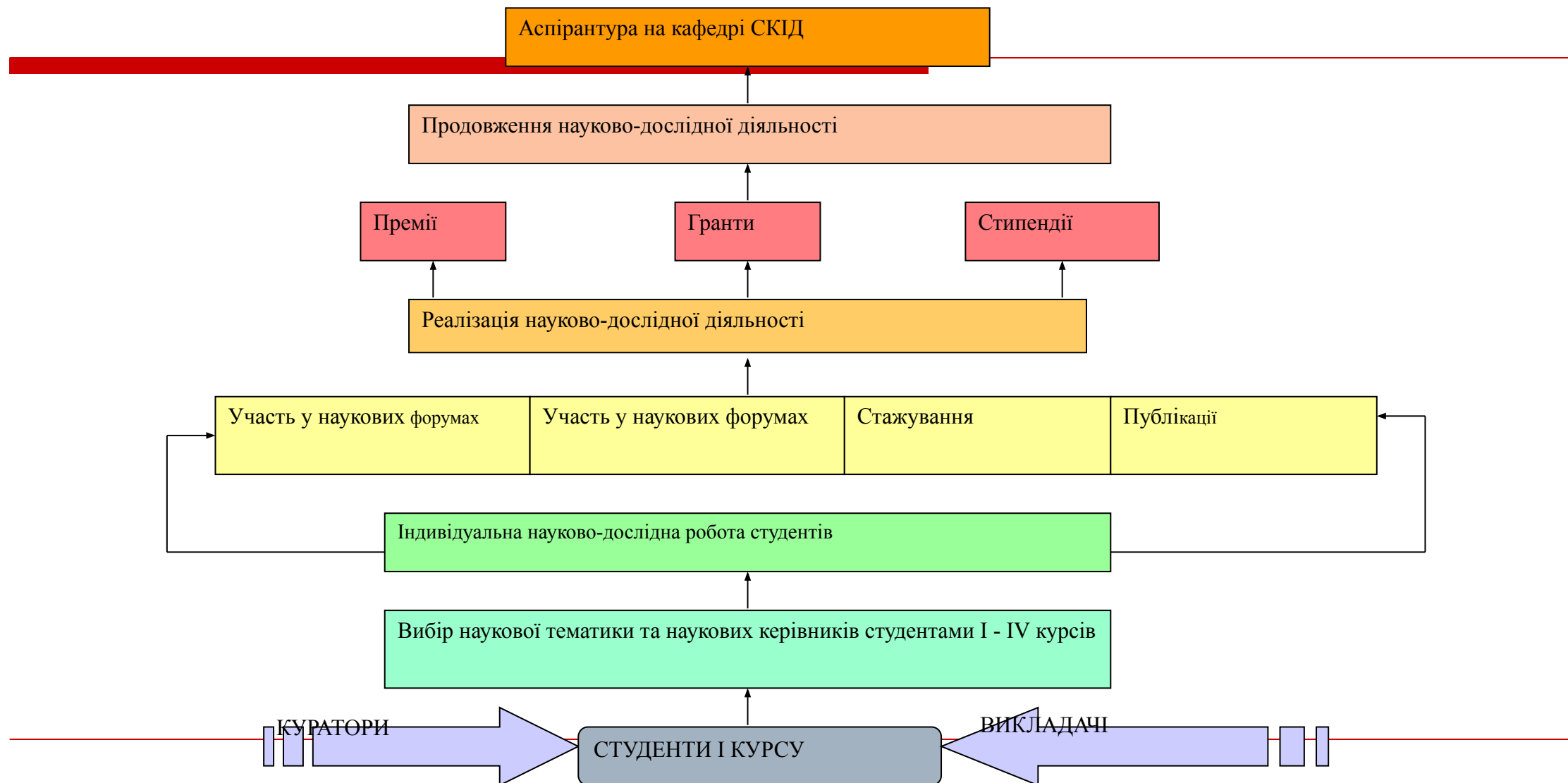
Навчальний процес.

Навчальні курси максимально адаптовані до практичних запитів працедавця та на ринку праці.

Є можливість продовжити навчання та науково-дослідну діяльність в аспірантурі.

Наукова-дослідна робота студентів

Науковий гурток кафедри СКІД - IntelliGo.

Робота гуртка СКІД поділена на два блоки – СКІД-IntelliGo та СКІД-Актив.

Гурток має чотири секції:

- інформаційні та комунікаційні технології в мережі інтернет;**
  - електронна демократія та електронне урядування;**
  - бібліотечна, архівна та музейна справа в умовах розвитку інформаційного суспільства;**
  - інформаційний менеджмент.**
-

1. Мета та завдання навчального курсу «Вступ до фаху».

- **Мета курсу “Вступ до фаху” - сприяти формуванню у студента цілісного, системного уявлення щодо обраної ним спеціальності.**
-

Завдання курсу :

- визначити місце роль і місце фахівця з інформаційної, бібліотечної та архівної справи в суспільстві;
  - ознайомити з загальними вимогами щодо рівня підготовки спеціаліста, його знань і умінь.
-

Теми лекційного курсу :

- ❑ Роль і місце фахівця з інформаційної, бібліотечної та архівної справи в суспільстві.
  - ❑ Особливості системи вищої освіти України.
  - ❑ Самостійна робота студента, його розвиток та саморегуляція.
  - ❑ Інформаційні, бібліотечні та архівні установи у системі соціальних комунікацій сучасності
-

Теми лекційного курсу :

- **Змістовні модулі підготовки фахівця з інформаційної, бібліотечної та архівної справи**
  - **Об'єкти і види професійної діяльності фахівця з інформаційної, бібліотечної та архівної справи.**
  - **Етичне регулювання професійної діяльності фахівця з інформаційної, бібліотечної та архівної справи.**
  - **Сучасна законодавча база у сфері інформаційної діяльності, бібліотечної та архівної справи.**
-

Рекомендована література

- 1. Про інформацію: Закон України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>**
- 2. Про Національну програму інформатизації: Закон України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/74/98-%D0%B2%D1%80> Закон України "Про освіту" // **Голос України. - 1996. - 25 квітня.****
- 3. Про вищу освіту : Закон України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>**
- 4. Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти : Постанова КМ України від 29 квітня 2015 р. № 266 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF>**
- 5. Положення про освітньо-кваліфікаційні рівні (ступеневу освіту). Затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 20 січня 1998 р. № 65.**
- 6. Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Львівська політехніка» [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.lp.edu.ua/sites/default/files/attach/2016/1910/polozhennya_pro_osvitniy_proces_lvivskoyi_politehniky_0.pdf**
- 7. Концепція освітньої діяльності Національного університету «Львівська політехніка» [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.lp.edu.ua/sites/default/files/attach/2016/2063/konceptsiya_osvitnoyi_diyalnosti.pdf.**

2. Інформаційне суспільство: основні, фундаментальні ознаки та проблеми розвитку.

- Термін «інформаційне суспільство» запропонував японський вчений І. Масуда.
  - Інформаційне суспільство – це таке суспільство, де домінуюче значення мають інтелектуальні технології, інформація та обробка знань.
-

Головні ознаки інформаційного суспільства :

- технічною базою стає інформація;
- дуже важливе значення мають інтелектуальні технології, інформація, обробка знань;
- розвивається виробництво інформаційних, а не матеріальних цінностей;
- рушійною силою еволюції стає експлуатація обчислювальної техніки;

Головні ознаки інформаційного суспільства :

- зростає не тільки економічне значення інформаційного сектора, але і його соціальна та політична вага;
- стратегічними ресурсами і головними чинниками розвитку суспільства є розумовий капітал, обробка інформації, освіта, кваліфікація і перекваліфікація;
- виникає нова інфраструктура – інформаційні мережі, банки, бази даних, масове виробництво інформації;
- принципом управління виступає погодження, а ідеологією – гуманізм.

Головні проблеми розвитку інформаційного суспільства:

- З **технократичної погляду** процес **становлення інформаційного суспільства відбувається активно**; а в окремих розвинених країн інформаційне суспільство вже існує.
  - З **гуманістичного погляду**, інформаційне **суспільство не розвивається**, а навпаки знаходиться у кризовому стані
  - Повсюдна **інформатизація** приносить значну технічну користь, проте, **зумовлює ряд моральних та культурних проблем**.
-

Негативні риси інформаційного суспільства :

Існує проблема забезпечення якості та достовірності інформації

Збільшується негативний вплив ЗМІ

Існує проблема комунікації між «інформаційною елітою» та споживачами

Окремим громадянам важко адаптуватися до середовища інформаційного суспільства

Інформаційні технології можуть порушувати конфіденційність приватного життя

Модернізація інформаційного суспільства може бути:

- органічна**
  - неорганічна.**
-

Органічна модернізація відбувається завдяки ресурсам власного розвитку (н-д, перехід Англії від феодалізму до капіталізму в результаті промислової революції XVIII ст.)

Органічна модернізація починається з культури та зміни суспільної свідомості.

Неорганічна модернізація є реакцією на досягнення більш розвинутих країн, формою «наздоганяючого розвитку» з метою подолання історичної відсталості.

Приклади неорганічної модернізації:

- петровські реформи XVIII ст.,**
- сталінська індустріалізація 30-х років XX ст.,**
- перебудова 1985 р.**

Неорганічна модернізація здійснюється завдяки заохоченню іноземних спеціалістів, навчанню за кордоном, залученню інвестицій, імпорту обладнання і патентів, відповідним змінам у соціальній та політичній сферах.

Соціальна роль фахівця ІБАС – забезпечити органічну модернізацію інформаційного суспільства в Україні.

Соціальні функції фахівця:

- Популяризація і вдосконалення інформаційної культури суспільства, створення якісного інформаційного ресурсу,**
- ефективна передача, переробка інформації,**
- менеджмент інформаційних продуктів і послуг.**

Інформаційна культура виявляється в таких аспектах :

- вміння працювати з різними видами інформації;**
- володіння основами аналітичної обробки інформації;**
- здатність представляти необхідну інформацію в зрозумілому вигляді і вміння її ефективно використовувати;**
- здатність використовувати комп'ютерні інформаційні технології базовими складовими яких є численні програмні продукти;**
- вміння знаходити необхідну інформацію з різних джерел.**

3. Базові професійні компетенції фахівця ІБАС. Професійна компетенція – головний критерій, за яким оцінюється персонал будь-якої організації чи компанії.

- Від лат. *competentia*, від *compe*te — **відповідаю, підходжу** - це здатність спеціаліста вирішувати певний клас професійних завдань у комплексному їх представленні.
  - У формальному розумінні під компетенцією можна розуміти **опис вимог до особистісних, професійних, когнітивних якостей, яким повинен відповідати фахівець певної сфери діяльності.**
-

Вживають такі поняття, як «корпоративна компетенція», «менеджерська компетенція» і «спеціальна компетенція».

-
- **Корпоративна компетенція** – це сума людських і професійних якостей персоналу, що є умовою гарантованого процвітання компанії.

Менеджерська компетенція – це перелік якісних показників, яким повинні відповідати керівники всіх напрямів діяльності компанії.

Спеціальна компетенція – це перелік специфічних якостей, необхідних лише певній категорії персоналу, наприклад співробітникам служби інформаційної діяльності.

Базові спеціальні компетенції фахівця ІБАС мають дві яскраво виражені

складові, що визначають сутність ІБАС у суспільстві знань :

- **1) здатність навчатися упродовж усієї трудової діяльності:** ІП має безперервно вносити посильний вклад у знаннєву базу інформаційної галузі, розповсюджувати найкращий досвід роботи, здобувати знання про нові інформаційні продукти, послуги та методи управління;
  - **2) здатність дотримуватися системи етичних принципів і цінностей:** ІП повинен дбати про високі професійні показники, не порушуючи етичних принципів та цінностей, вироблених суспільством і професійною галуззю.
-

Базові спеціальні професійні компетенції фахівця ІБАС відображають :

- практико-орієнтовані знання інформаційних ресурсів, технологічні аспекти роботи з ними та їхній менеджмент;**
  - здатність використовувати це знання як основу надання інформаційних послуг найвищої якості.**
-

Виділяють чотири групи базових професійних компетенцій фахівця ІБАС:

- 1) менеджмент інформаційних організацій;**
  - 2) менеджмент інформаційних ресурсів;**
  - 3) менеджмент інформаційних послуг;**
  - 4) застосування ІТ.**
-

Менеджмент інформаційних організацій передбачає вирішення таких завдань:

- 1) налагодження зв'язку інформаційної організації з клієнтами і забезпечення їх інформацією для прийняття стратегічних рішень;
- 2) оцінка вартості інформаційних продуктів і послуг, що розробляються для керівництва найвищого рівня, стейк-голдерів і клієнтів;
- 3) здійснення як ефективного загального управління, так і управління операційними процесами;
- 4) допомога управлінцям найвищої ланки у розробленні політики і стратегії організації щодо використання інформації та ІТ при прийнятті рішень;

менеджмент інформаційних організацій також передбачає вирішення таких завдань:

- 5) лідерство в команді, мотивування до професійного й особистого розвитку фахівців, котрі працюють в інформаційній організації;**
  - 6) знаходження ринку збуту для інформаційних послуг і продуктів;**
  - 7) удосконалення існуючих та ініціювання нових інформаційних послуг і продуктів;**
  - 8) надання консультативних послуг із проблем, пов'язаних з дотриманням авторського права й інтелектуальної власності.**
-

Менеджмент інформаційних ресурсів (експертиза, визначення, вибірка, доступ до відповідних джерел, представлених у будь-якому форматі і на будь-якому носії) **передбачає такі вміння:**

- **1) керувати повним життєвим циклом інформації від її створення чи отримання до знищення, що включає організацію, класифікацію, каталогізацію, розповсюдження, розроблення контенту для мережі Інтернет і локальної мережі;**
- **2) створювати динамічні фонди інформаційних ресурсів з урахуванням інформаційних потреб клієнтів (навчальних, підприємницьких, юридичних, наукових);**
- **3) демонструвати експертні знання змісту і формату інформаційних ресурсів, критично їх оцінювати, здійснювати відбір та фільтрування;**

Менеджмент інформаційних ресурсів передбачає такі вміння:

- 4) забезпечувати доступ до наявних інформаційних ресурсів, як опублікованих поза межами організації, так і створених безпосередньо в ній;**
- 5) вести переговори про придбання та ліцензування необхідних інформаційних продуктів і послуг;**
- 6) розробляти та практично реалізовувати інформаційну політику організації, враховуючи наявні зовнішні та внутрішні інформаційні ресурси.**

Менеджмент інформаційних послуг (загальне керування повним життєвим циклом інформаційної послуги :розроблення її концепції, проектування, перевірка, маркетинг) **передбачає такі вміння :**

- ❑ **1) комплектувати портфоліо інформаційних послуг, що відповідають стратегічному напрямку організації та основних груп клієнтів;**
- ❑ **2) здійснювати маркетингові дослідження інформаційних потреб потенційних груп клієнтів, пропонувати необхідні інформаційні рішення для цих груп, розробляти відповідні інформаційні послуги та продукти;**
- ❑ **3) досліджувати, аналізувати, синтезувати інформацію і презентувати її у зручних для використання форматах;**
- ❑ **4) розробляти та застосовувати методiku досліджень якісних і кількісних параметрів інформації;**
- ❑ **5) постійно вдосконалювати інформаційні продукти й послуги.**

Компетенції, пов'язані із застосуванням ІТ (оптимізація створення інформаційних продуктів, надання

інформаційних послуг, забезпечення адекватними ресурсами, розроблення навчальних засобів і підвищення капіталізації інформаційного середовища)**передбачають такі вміння:**

-
- **1) здійснювати оцінку, підбирати й застосовувати новітні ІТ, удосконалюючи доступ до інформації;**
  - **2) здійснювати експертну оцінку баз даних, індексації, метаданих з метою вдосконалення стратегій пошуку__ інформації та її ефективного використання;**
  - **3) захищати право клієнтів на конфіденційність інформації;**
  - **4) прогнозувати, які з існуючих ІТ, що вважаються нерелевантними для поточної політики, можуть виявитися ефективними в майбутньому.**
-

Дякую за увагу!
